

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő: **Wagner Anta!**

Laptulajd. és fei. szerkesztő **Dr. Valentin Emil**

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Csendőrség vagy rendőrség?

Ez a kérdés tulajdonképen régen el van Baján döntve. Fel sem kell ma már vetni ezt a kérdést. Hiszen a válasz régen meg van már adva azért, hogy Baján a közbiztonsági szolgálatot a csendőrség végzi. Megadta a törvényhatósági bizottság a hozzá intézett ily irányú kérdésre a választ akkor, amikor úgy döntött, hogy a város közbiztonságának a fenntartását a csendőrségre bizza és a rendőrlégénység létszámát a legminimálisabbnál is alacsonyabbra apasztja.

A csendőrség működésével meg is lehetne a város polgársága elégedve. Az intézmény pompásan bevált az egész országban, a legénység át van hatva a kötelesség tudástól, végzi katonai pontossággal a rábízott feladatokat és tenedőket, amennyire tőle telik.

Mag még is felvetődik a kérdés, hogy vajjon milyen szerv is fogja ezután a közbiztonságnak nagyfontosságú teendőit végezni? Marad-e tovább is a csendőrség, vagy rendőrség lép a helyébe.

A kérdés aktualitását az teszi, hogy a kormány tudvalevőleg elhatározta, hogy a városi rendőrséget egyöntetűen szervezi, ami az első lépés az államosításhoz. Már maga az átszervezés is maga után fogja vonni azt, hogy a városokból távoznak a csendőrörsök. De kétségtelenül bizonyos az is, hogy az államosítás után mindenütt, tehát Baján is, rendőrlégénység tesz szolgálatot.

Amikor Baján úgy határoztak, hogy csendőrséget hoznak a város területére, elsősorban arra gondoltak, hogy az egy pompásan szervezett és fegyelmezett terület, amely az akkori nem egészen jó közbiztonsági állapotot rendbe hozza, azonban sok mindenfelé nem gondoltak. Azok, akik bár elismerték a csendőrség előnyeit és mégis elleneztek, hogy a rendőrség a csendőrséggel cseréltesék fel, hirlapi cikkekben és a nyilvánosság előtt szöveket is rámutattak a hátrányokra is. A katonai szervezettségnek vannak erős hátrányai is.

Mi most csak egyre mutatunk rá:

A városnak a szerződés szerint 18 főből álló rendészeti szolgálatot teljesítő legénységhez van joga és annak költségeihez 75 százalékos kvótában járul hozzá. Hogy a város bel és külterületén nagyon is kevés az a 18 főnyi csendőrörs, az bizonyos és ezért van már régebben egy közgyűlési határozat, hogy az örs létszáma 14 fővel emeltesék. A létszámszaporítást a vajdó rendőr államosítás miatt függesztették fel.

Azok, akik elleneztek a csendőrséget, azzal argumentáltak, hogy a csendőrséget jobban lehet politikai célokra használni és többek között azzal is argumentáltak, hogy a parancsnokság a törvényhatóság megkérdezése nélkül rendelkezik az örs fölött.

Hogy ezek az aggodalmak mennyire igazak azt éppen most láttuk.

A most mult erősebb politikai mozgalmak alkalmával tudvalevőleg Tisza István örült terveinek a keresztülvitelére ostromállapotba helyezték a fővárost. Elvittek a vidékről Budapestre sok száz csendőrt. Aztán voltak a népgyűlések. A csendőrparancsnokság — persze felsőbb utasításra onnan vett el legénységet, ahol volt. Baján volt. És folyton elvezényelték. Ha Budapestten el kellett zárni a parlamenthez vezető utat, Bajáról vittek zsandárt. Ha valahol népgyűlés volt, vagy van, Baja ad fegyveres erőt. Aztán országos vásár van valahol. Oda is Bajáról kerül ki a zsandár. Mindig úgy gondolkoznak, hogy elvégre van Baján 18 ember, el lehet onnan egy két embert vezényelni. És addig gondolták, hogy 18 emberből el lehet egy-kettőt venni, hogy egyszerre azon vettük magunkat észre, hogy amíg Budapest utcáin lépten-nyomon csendőrbe botlik a közönség, addig Baján kezd a zsandár olyan ritka lenni, mint a fehér holló.

Volt olyan idő, hogy a bel- és külterületi szolgálatra mindössze 8-10 csendőr állott Baján rendelkezésre. Már pedig egy 8-10 főből álló örs, ha még oly fokozott módon tesz is szolgálatot, egy ilyen területen képtelen a közbiztonságot fenntartani.

A törvényhatóságon van a sor, hogy ezen az állapoton segítsenek. Eltekintve attól, hogy mi 75 százalékban járulunk

a csendőrség fenntartási költségekhez, nem járja, hogy Tisza örülete miatt, vagy azért, mert Kmsevlyán népgyűlés, Ikszfalván országos vásár van, a mi közbiztonságunk bitangjára legyen hagyva.

Erélyesen kell követelni, hogy a jövőben ilyesmi elő ne fordulhasson. Hiszen a mi fő-fő zsandárunk az Uristen. Ha ez nem vigyázna ránk, a mi közbiztonságunk ugyancsak jól nézne ki. Ezt tovább tétlenül nézni nem szabad.

A mi köztisztasági állapotunk.

Mindszent felől kolerás szelek fújdognak. Mindszent Csongrád varmegyében van, hát nem esik nagyon messze mitőlünk. A jó isten mentsen meg, hogy ide jöjjön az a fekete nyavalya, de valami nagy utat nem is kell tennie, hogy idejőjjön, meg aztán nem is nagyon magasak a gátak, amelyek utját állanak.

Mit tesznek minálunk a köztisztaság fenntartására Baján? Ugyan mit? Semmit. Az az még is valamit. Ha valaki írásban vagy szóban neki támad ami zilált köztisztasági és közegészségügyi viszonyainknak, akkor feljelentenek 380-400 embert, hogy szárazon söpörte a háza táját, hogy trágya van az udvarán.

Hát az ördög vigye el az olyan köztisztaságot, amely mindössze abban merül ki, hogy néha napján felsöpörteti a város az utcákat persze öntözés és locsolás nélkül. Ha öntöznek abban nincsen köszönet. Mert honnan is veszik a vizet a locsolásra? Honnan? Az agyonfertőzött, poshadt Sugovicából és azt a bacilust, ami eddig a Sugovicába volt, behurcolják a város utcáira.

Tehát sehogyan se jó. Ha nem öntöznek, akkor olyan port vernek föl, hogy belefulladhatsz, ha öntöznek, behurcolják a betegséget terjesztő fertőzött, rohadat Sugovica vizét.

Erre ugyebár, azt mondják, hogy ez csak gancsokodás. Dehogy is az! Nem az. Tessék fertőtleníteni, tiszta egészséges vízzel gondoskodni. Tessék a főtéri régi kutból vizet hozni és tessék az ártézi kutaknál gyűjtőmedencéket alkalmazni.

Folyton ezen panaszkodunk, hogy szűkében vagyunk a víznek, de hogy a bajon segítsenek arra senki sem gondolt. Majd másképpen lesz, ha vízvezetékünk lesz. Száz év múlva. Hát addig ilyen állapotok lesznek?

Amikor valami veszedelem híre jön, akkor kapkodnak fűhöz-fához, meszelik az utcákat és főleg — az a fő — 500-600 ember el-

len feljelentést tesznek, hogy nem elég tiszta a házuk tája. Vajjon nyugodt lélekkel ítélné-e el ezeket a rendőrség, amikor tudja, hogy a mulasztás a várost terheli?

Az ártéri kutaknál már régebben sürgetjük a vízgyűjtő medencéket. Azt nem csinálják, ellenben a bő vizet adó Főterti régi kutat elhanyagolva hasznavehetetlen.

Az embereket feljelentetik és talán büntetik is, hogy a házuk udvarán sok szemét gyülemlen fel, de a város kellős közepén megtűnnek egész szeméttelteleket. Az embereket feljelentik, de a kötelező szemétkifuvározásról szolo szabályrendeletet nem alkotják meg, és a hosszas huza-vonával és túlságig vitt skrupulusokkal elriasztották azt a vállalkozót, aki egy remek eszméjét vetette fel.

Ötletszerűen rendezetlen kapkodással nem lehet így köztisztaságot fenntartani. Azzal csak azt érhetjük el, ami most is bekövetkezett. Hogy az esztendő első felében elfogy a köztisztaság fenntartására előirányzott összeg és aztán nem tisztogathatjuk az utcáinkat hat hónapig egyáltalán, vagy pedig póthitelhez kell nyulni.

Rendszert kell teremteni a köztisztaság terén. És főleg kell érte valamit tenni.

Színház.

A bőregér

ment tegnap este Komlóssy Emma művésznő második fellépé alkalmából. A művésznő Adél szerepét énekelte igaz, nagy művészi készséggel. A közönség elragadtatva gyönyörködött Komlóssy Emma énekművészetében. Minden egyes énekszáma után felzúgott az orkánszerű tapsvihár.

Gyulai Giza Rosalindát játszotta szépen. Gyulai Gizánál van szépen hanganyag. Kár, hogy iskolázottsága hiányzik s így nem tud azzal kellőleg bánni. Egyébként szépen énekel és kedvesen játszott.

Szabadkai Józsefet ritkán láthatjuk a színpadon. Nagyon lekötik a titkári teendők. Kár, hogy elhanyagolja a színpadot. Úgyes, ötletes színész. Eisensteint jól játszotta meg. Végtelenül ügyes volt Szécsi Ferenc. Így volt Kórmos és Réthely. Szántó János Alfrédet énekelte. Kedves jelenség volt Martinek Ilonka.

Kovács Lili első fellépé.

Betegsége után jövő szerdán lép fel először Kovács Lili. Első szerepléséül legkedvesebb szerepét, Gül-Babában Gábor diákot fogja játszani.

Erre az előadásra a színészek különös ambícióval készülnek, mert Kovács Lili első fellépétté ünnepé akarják avatni. Az ünnepben reméljük a publikum is részt vesz. Hőgye! Hiszen a kedvence tér vissza a színpadra.

A színház műsora

Péntek: Kis gróf. Operett. Fél helyárrakkal
Szombat: Varázskörnyék. Operett. Komlóssy Emma fellépével.
Vasárnap: Gyimesi vadvirág. Népszínmű

TELEFONHIREK

1912. augusztus 2.

Beomlott gépcarnok.

Nürnbergben mechanikai gyárnak beomlott egy gépcarnoka és igen sok munkást temetett maga alá. Délélőtt fél tíz óráig tizenöt halott került került ki a romok alul.

A pletyka áldozata

lett Nagyszalontán Keresztessy Lajos. A nővérével lakott együtt és többen azt kezdték hiesztelni, hogy Keresztessynek tiltott szerelmi viszonya van a nővérével. Efeletti elkeseredésében öngyikosságot követett el és meghalt Keresztessy.

Egy osztrák főúr botránya.

Botrányos turfcsalás sült ki a bécsi báró Springer verseny istállójára. Megállapították, hogy a tréner doppingálta a lovakat és ezáltal több millió koronát nyert össze a Springer istálló. Báró Springer a leleplezés hatása alatt feloszlatta istállóját.

Justh Gyula

Riminből visszaérkezett Budapestre, ahonnan tornyai birtokára utazott, ahol néhány hétig üdül. Augusztus végén ismét megkezdí az országban agitációs körutját.

Kossuth Lajos

egy érdekes és eddig ismeretlen rendeletére bukkant Debrecenben Konc Ákos főlevéltárnok. Kossuth a debreceni polgárokhoz intézte a rendeletét, amelyben minden polgártól 2 rend fehérneműt kér a lerongyolódott honvédek részére.

NAPIHIREK.

Szomorú vakáció. Egy bajai ur hegyi lére, meg egy kis uzsonára betért a szabadkai »resti«-be. Háborgó gyomrának lecsendesítése után fizetett, mint ahogy dukál, s mint aki dolgát nagyon jól végezte, derűs kedélyhangulatban felszállt a vonatra. Egyszerre

csak a homlokához kap, szeme tágra nyílik, álla leesik, s a következő szempillantásban már repül vissza a »resti«-be az ott felejtett pénztárcájáért. De hiába! A becsületes megtalálót a rendőrség segítségével sem sikerült megtalálnia. Kára 300 korona, »akik a családi pótlék néven nem térül meg neki.

A butorgyár felépült, berendezésével elkészült és ma már teljes működésben van. A munkások szorgalmasan dolgoznak. A modernül felszerelt gyárat érdemes működésben megtekinteni.

Nagy idők tanuja. Innen-onnan már csekélyre olvad le a számuk azoknak a félisteneknek, kik szabadságharcunkban dicső hazánkért harcoltak. Ilyen egy a kevés közül Mátéfy Barnabás 48-as tüzérkapitány, aki a minap érdekes történetben adta elő, hogy hogyan tartja meg lelke-teste, rugalmasságát. Elmondjuk a dicső katona után röviden mi is, hogy bőséges tanulságot szolgáljon mindenkinek. Diétán élék és este csak kávévacsorázom. De nem közönséges kávé, hanem Diadal kávé, mely a legjobb kávék keveréke és a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy kitűnő ízét és fölséges zamatját évekig megtartja. Sokáig kestem, míg e Diadal kávéra reáakadtam. De most már minden jobb fűszerüzletben kapható, csak a zárt csomagra és arra kell föl-tétlenül ügyelni, hogy a két elefánt védjegy és a szerescsen gyerek rajt van-e.

Zavarok az újsághordás körül. A póstán tegnap zavarok állottak be az újsághordás körül. Voltak olyan házak akik még este sem kapták meg a lapjukat. En az az oka, hogy a régi újsághordók kiléptek a posta szolgálatából s helyükbe újakat alkalmaztak. A régi újsághordók azért léptek ki a szolgálatból, mert megszüntették a vasárnapi munkaszünetet és most vasárnap délután is kihordják a lapokat. Ezt nem voltak a régiek hajlandók megtenni és inkább kiléptek a szolgálatból.

Meglopott kereskedő. Rotschild Lajos szabadkai lakóst kellemetlen meglepetés érte Bácsbokodon. Valaki ellopta óráját és láncát. A meglopott kereskedő feljelentette az esetet a bácsbokodi rendőrségnél.

A mozgó vonatról ugrott le Pécsi János regőcei lakos a bajai állomáson. A véletlen szerencsének köszönhető, hogy súlyosabb baja nem történt. Az állomásfőnök feljelentette Pécsit a bajai bíróságnál.

FODOR KÁROLY.

segéd-szerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A »Bajai Hírlap« ma reggeli számában a »Nyilt-tére«-ben elbánulva olvastam, hogy Schuller József megbízottainak én azt a kijelentést tettem volna, hogy Pongrácz Tibor hadnaggy ur elem tett egy levelet, melyet én

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókintézetének jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi augusztus, esetleg november hó 1-re

üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

aláírtam, de hogy mi volt benne nem tudom, sőt azt is kijelentettem volna, hogy az ezen levélben foglaltakat nem tartom fenn, mert én nem tudok semmiről és így nem is tudok semmit.

Mint hogy ilyformán én kétszínűnek vagyok feltüntetve, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a fentieket én Schuller József megbízottainak ki nem jelentettem, de nem is jelenthettem ki, mert ez esetben a valósággal ellenkező tény állítanék. Ezen ügyben utolsó szavam az, hogy a Pongrácz hadnagy ur részére kiállított levélben foglaltak a tiszta valóságot foglalják magukban és én Schuller József megbízottainak azt mondtam, hogy ezen ügyben hagyjanak békében, mert meguntam már a sok utánam szaladgálást és nekem más dolgom is van.

Baján, 1912. aug. hó 1-én.

Kuthy Lajos.

Szakembereknek nélkülözhetetlen!

Az egyetlen magyar manu-faktur és konfekciós lap:

Textilipar és Kereskedelem

Szerkesztik **Előd Loránt és Lenkei Zsigmond.** — Kérjen mutaványszámot. Félévre csak 8 korona.

A közélémezés minden ágát felöleli, az eseményekről számot ad a szakembereknek és a háziasszonyoknak a

Magyar Közélémezés

Megjelenik 10 naponként Kérjen mutaványszámot. Félévre 7 kor.

LENKEI ZSIGMOND ujságvállalata és hirdetési irodája
Budapest. VII., Dohány-u. 37. sz. Telefon 176—09.

Egy varró-leány

2 3 évi segéd-bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Ha ügyes állandóan foglalkoztatom. — Stern Gizella, Tóth Kálmán utca 8. szám.

Kiadó bolthelyiség.

Attila u. (régí Fürdő u.) 6. sz. házamban egy tágas utcai szobából bolthelyiséget készítenék, melyet üzletnek, irodának vagy csendesebb munkával járó műhelynek adnék ki. Ajánlatokat mostani lakásomon fogadok.

Dr. BRUSZT.

Gyakornok

4 középiskolai képzettséggel gabona szakmában 1 évi gyakorlattal állást keres, ajánlatok „szorgalmas“ jellegére a kiadóhivatalba kéretnek.

Tanuló kellő iskolai képzettséggel

felvétetik

Drescher Gyulánál.

Eladó.

Kiscsávoly részén Uj-utca 10-ik számú **háztetek** szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Deák Ferenc-utca 13. szám alatt.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENŰT
KAPHATÓ.

A hölgyvilág b. figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy körutazásom alkalmával rövid ideig Baján, a **Bárany Szálloda** nagytermében (Külön bejárat) f. évi augusztus hó 1-től délután 3 órától nagyszabású

női ruha-szabászati tanfolyamot

nyitottam. Ezen tanfolyam már az egész országban híres. A jó alkalomra felhívom a n. é. közönség becses figyelmét.

Szabászati módszerem olyan könnyen felfogható, hogy egy 12 éves leányka is képes hamar a hői ruhaszabászatot tökéletesen elsajátítani ellenben felnőttek gyorsan elsajátíthatják az általam feltalált „EUROPA“ című szabászati rendszerrel és az „Európa“ című szabászati könyv szerint, mely törvénytelen védve van.

A tanfolyamon a következőket tanulják: 1. A pontos mértékvétel. 2. A szabás rajzát a legkisebb gyermeknek ép oly pontosan, mint a felnőttek részére is. 3. A derék kiszabását. 4. Mindenféle angol és francia szabászatot. 5. Kostüm kabátot, hálókabátot és matrőzbluzát. 6. Ingbluzákat többfélétt. 7. Mindenféle újrzéseket. 8. Princes ruhákat, japán bluzokat, valamint ezeknek összeállításait is.

Tandij személyenkint 15 korona. Tandijat nem kell előre megfizetni.

A tanórák a délután folyamán lesznek megtartva 2—5 óráig. Beiratkozni lehet a fenti helyiségben nálam és a tanórákon.

Külön tanfolyam

délelőtt fél 10—11-ig és este fél 8—9-ig

Szíves látogatást kér

KOCH IGNÁCZ,

az „Európa“ című szabászat feltalálója és a tanfolyam igazgatója.

ETABLISSEMENT

PARIS :: :: ::

VI. Andrassy-ut 54.

MONTMARTRE

BUDAPESTEN

EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Végyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban o

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

Egyszerűen diszes cementlapok □²-ként

2-24 K-tól kezdve

Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként

10 K-tól kezdve

Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles

15 K-tól kezdve

Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal

50 K-tól kezdve

Drótbetétes cementesővek 15-100 cm. átmérőig

20 K-tól kezdve

Kut fedőlapok betonból

6 K-tól kezdve

Vízmedencék betonból

16 K-tól kezdve

1 koci dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-fele téglá- és cemetárugyára.

Gazdag brazíliai hölgy.

egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy, szép és derek, gyorsan házasságra lépne egészséges jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. — Fides, Berlin 18.

A mesterdalnok . . .

Czipő szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha czipőt szegzek, varrok.
Rajt' van

KAUCSUK-SAROK.

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható.

Tartós és nem ragad.

Mosható.